

Oponentský posudek diplomové práce

Bancíř, Jan: *Etnografie lékařského konopí*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPa, Pardubice 2019, 68 stran a krátký film .

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Tereza Hyánková, Ph.D.

Diplomová práce se zabývá konopím a jeho využitím pro léčení různých forem nemocí. Cílem práce je zodpovědět následující výzkumné otázky: Jak probíhá u různých lidí léčba konopím? Jaké jsou motivace těchto lidí se konopím léčit? Jak oni sami tuto léčbu vnímají a jakou roli hraje konopí v jejich nemoci a životě? (str. 10, 14)

Teoreticky práce vychází z konceptu vědomého těla Nancy Scheper-Hughesové a Margaret Lockové (1987).

Práce je členěna do následujících kapitol: metodologie obsahující i stručné představení tří respondentů, etická rizika, dále kapitola popisující konopí z botanického hlediska, jeho zpracování a různé formy a způsoby aplikace pro použití, působící látky a efekty užití konopí. Specifickou kapitolu představuje lékařské konopí a jeho využití v současnosti, rizika používání konopí, legislativa týkající se pěstování, uchovávání a držení konopí. Následuje kapitola praktická část, která se zaměřuje na zkušenosti tří respondentů s léčbou konopím v kontextu konceptu vědomého těla. Diplomová práce je doplněna filmem se stejným názvem jako textová část.

Autor práce rozvíjí výzkum týkající se konopí, kterým se zabýval ve své bakalářské práci s titulem *Projevy growerského habitu* (UPa 2016). Stejně jako v bakalářské práci se autor potýkal s obdobnými metodologickými problémy spjatými s náročným hledáním respondentů kvůli obavám z potenciální kriminalizace. Práce je tedy opřena o zkušenosti tří respondentů s různými druhy nemocí (rakovina, roztroušená skleróza, Friedreichova ataxie), kteří měli zkušenosti s užíváním marihuany již před vypuknutím nemoci. Bylo by velmi zajímavé získat názory i těch nemocných, kteří zkušenost s užitím konopí získali až po vypuknutí nemoci.

Diplomová práce nabízí zajímavý pohled týkající se holistického pohledu na léčení a zdraví. Zdůrazňuje psychickou stránku potřebnou pro léčbu těla, respektive nutnost těla a mysl neoddělovat. Práce je dalším příspěvkem našeho pracoviště k postupně se rozvíjející medicínské antropologii v České republice.

Oproti verzi předchozí diplomové práce lze konstatovat, že přestože dominantní část práce stále tvoří citované části z knihy *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. (Miovský a kol. 2008) a text zásadně pracuje s článkem Scheper-Hughesové (v diplomové práci stále chybně uváděné jako Scheper-Huges) a Margaret Lockové; autor se pokusil do textu včlenit i další doporučené autory (Hnízdila, Batesona apod). Určitě by bylo vhodné pracovat i s texty, které vyšly k medicínské antropologii v České republice v minulých letech (například Daniela Pěničková, Ema Hrešanová, Alžběta Wolfová).

V souladu se svým předchozím posudkem se stále domnívám, že se měl autor pokusit oslovit více potenciálních respondentů, přestože náročnost jejich získání i z obavy kriminalizace v textu poctivě zmiňuje. Jan Bancíř v této verzi diplomové práce popisuje i audiovizuální metodologii, kterou použil ve svém výzkumu. Přílohou diplomové práce je absolventský film, který byl oproti přechozí verzi doplněn o prostříhy z prostředí obydlí jednoho z respondentů a o záběry na přírodu.

Jedním z hlavních argumentů vyplývajících z diplomové práce je dekriminlizace konopí. Doporučení upřesnit podkapitolu 3. 4. však naplněno nebylo.

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na absolventskou práci magisterského studia oboru sociální antropologie. Na základě výše uvedeného proto navrhuji hodnocení práce C (velmi dobře).

Dne 17. 5. 2019

PhDr. Livia Šavelková, Ph.D.